

Consiliul Superior al
Magistraturii
Judecătoria CHIȘINĂU
(sediul Centru)

MD-2001, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel
mare 73
tel. 022-27-27-40

Высший Совет Magistrатуры
Суд Кишинэу
(Офис Центру)

MD-2001, мун. Кишинэу, ул. Ștefan cel Mare 7
тел. 022-27-27-40

Bd. Ștefan cel mare 73 MD-2001 Chișinău • tel: (373 22) 27-5107 • fax: (373 22) 272740

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII		
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU		
SEDIUL CENTRU		
leșire Nr.	07-6-483	
" 20 "	07	20 14

Curtea Constituțională a RM
Mun Chișinău, str A. Lăpușneanu 28

Prin prezenta, Judecătoria Chisinau, sediul Centru, în temeiul art 135 din Constituție, Vă remite spre examinare excepția de neconstituționalitate a dispoziției a Anexei nr 3 al Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr 568 din 10 septembrie 2009.

Anexă: Încheiere, Sesizarea, copia cererii de chemare în judecată, copia demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate

Cu respect,

Judecătorul
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

Ana CUCERESCU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA		
INTRARE NR.	1069	
27	07	20 14

ÎNCHEIERE

17 iulie 2017

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău, sediul Centru
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător – Ana Cucerescu
grefier - Ludmila Castrubin

examinând în ședință publică, cauza civilă conform cererii de chemare în judecată înaintată de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale către SC "Imunotehnomed" Societate cu Răspundere Limitată privind încasarea penalității,-

c o n s t a t ă :

1. La 22 februarie 2017 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a înaintat cerere de chemare în judecată către SC "Imunotehnomed" Societate cu Răspundere Limitată.

2. În motivarea acțiunii se indică că, la data de 03.02.2016, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, a încheiat cu SC „Imunotehnomed” SRL contract de achiziție nr. 15/02875, privind achiziționarea substituenților proteici necesari tratamentului nutritiv al pacienților cu fenilcetonurie în scopul realizării Programului Special în sănătate „Combaterea maladiilor rare” pentru anul 2016. Contractul nr. 15/02875 din 03.02.2016 a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice la data de 22.02.2016, dată din care au început să curgă obligațiile contractuale asumate de către părți.

4. Prin reclamația nr. A07.PS-01.Rg02-546 din 08.02.2017, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale (AMDM) a solicitat, SC „Imunotehnomed” SRL stingerea penalității în mărime de 325 626,90 lei pentru livrarea cu întârziere a bunurilor, sau prezentarea a careva probe care ar prezenta o forță majoră în sensul Codului Civil al RM, în caz contrar, va fi înaintată acțiunea în instanța de judecată în vederea încasării forțate a sumei pretinse.

5. La reclamația înaintată SC „Imunotehnomed” SRL a elaborat răspunsul nr. 214 - ex din 16.02.17, prin care informează că pretenția privind încasarea penalității ce rezumă dintr-un contract care s-a finisat de jure la 31.12.2016 nu poate fi înaintată.

6. Opinează că, în corespundere cu clauzele contractuale, potrivit pct. 6.1, lit. a), SC „Imunotehnomed” SRL se obligă: „să livreze bunurile în condițiile prevăzute de prezentul Contract”.

7. Conform specificației la contractul nr. 15/02875 din 03.02.2016, bunurile urmau să fie livrate până la data de 31.05.2016, însă conform facturii nr. FB9334756, acestea au fost livrate cu întârziere, adică la data de 20.06.2016. Conform pct. 9.9. al contractului vizat: „*pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor prevăzute în prezentul Contract, Vînzătorul poartă răspundere materială în valoare de 0,1 % din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5 % din suma totală a prezentului Contract, care se încasează unilateral de către Cumpărător din garanția pentru buna executare a contractului*”, drept urmare a fost calculată penalitatea în mărime totală de 325 626,90 lei.

8. Menționează că, potrivit clauzelor prevăzute în contract, SC „Imunotehnomed” SRL nu a invocat și nici nu a informat despre careva cazuri de forță majoră.

9. Solicită - încasarea din contul SC „Imunotehnomed” SRL a penalității în mărime de 325 626,90 lei pentru livrarea cu întârziere a bunurilor conform prevederilor contractului de achiziție nr. 15/02875 din 03.02.2016.

10. Prin cererea formulată în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul pîrîtului Căldare Victor, solicită ridicarea excepției de neconstituționalitate a Anexei nr 3 al Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr 568 din 10 septembrie 2009./demersul motivat anexat/.

11. Reprezentantul reclamantului, a lăsat la discreția instanței, soluționarea demersului.

12. *Analizând solicitarea formulată de către avocat privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța o admite, din considerentele arătate infra:*

13. Curtea Constituțională, prin Hotărîrea nr. 2 din 9 februarie 2016, a relevat următoarele: "82. [j]udecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărîre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate. 83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate *constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.*"

14. Din conținutul solicitării de ridicare a excepției de neconstituționalitate, instanța reține că aceasta vizează următoarele:

- a Anexei nr 3 al Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr 568 din 10 septembrie 2009/.

15. În acest context, instanța menționează că, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, articolului 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 4 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale.

16. Astfel, sub aspectul verificării întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională prin Hotărîrea nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța menționează că normele vizate de către parte în interesele contravenientului constituie obiect al controlului de constituționalitate.

17. De asemenea, ridicarea excepției de neconstituționalitatea a fost solicitată de către reprezentantul pîrîtului, iar normele vizate nu au mai făcut obiectul controlului de constituționalitate.

18. Din aceste considerente, ținînd cont că normele solicitate a fi supuse controlului de constituționalitate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei deduse judecătii, avînd în vedere că judecătorul nu trebuie să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, instanța admite solicitarea reprezentantului pîrîtului și ridică excepția de neconstituționalitate a Anexei nr 3 al Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr 568 din 10 septembrie 2009.

19. În conformitate cu art. 269-270 Cod de procedură Civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se ridică excepția de neconstituționalitate a Anexei nr 3 al Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr 568 din 10 septembrie 2009.

Se suspendă procesul privind examinarea cererii de chemare în judecată înaintată de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale către SC "Imunotehnomed" Sotate cu Răspundere Limitată privind încasarea penalității.

Se remite Curții Constituționale prezenta Încheiere, Sesizarea, copia cererii de chemare în judecată, copia demersului de ridicare a excepției de neconstituționalitate, pentru a fi examinată conform competenței.

Încheierea nu poate fi atacată cu recurs.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Ana CUCERESCU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din
Constituție

Prezenta sesizare este un document juridic și poate afecta drepturile și obligațiile dumneavoastră.

I – AUTORUL SESIZĂRII

(Informații cu privire la autorul sesizării și eventualul său reprezentant)

1. Nume/Denumire: SC "Imunotehnomed" SRL
 3. Funcția – jurist SC "Imunotehnomed" SRL
 4. Adresa: Republica Moldova, Str. Gheorghe Asachi, 42
 5. Tel./fax: (+373) 22 286 974
 6. Numele și prenumele reprezentantului*: Victor Caldare
 7. Ocupația reprezentantului: jurist
 8. Adresa reprezentantului: Republica Moldova, Str. Gheorghe Asachi, 42
 9. Tel. 060108886 10. Fax (+373) 22 286 974
- * Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Sesizarea în cauză are drept obiectiv primordial de a examina în detaliu normele stabilite în Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate.

Considerăm că prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate au fost încălcate art. 9, alin. (2) și (3), art. 46 și art. 126 din Constituția Republicii Moldova.

Art. 9 Constituția Republicii Moldova prevede că *proprietatea nu poate fi folosită în detrimentul drepturilor, libertăților și demnității omului și piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei.*

În conformitate cu art. 126, alin. (1) Constituția Republicii Moldova *economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietate privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă. De asemenea, potrivit alin. (2) al aceleiași norme constituționale statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.*

Prin aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile medicale în sănătate SC „Imunotehnomed” SRL i-a fost lezat un drept fundamental garantat prin Articolul 46. Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia:

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

(3) Avera dobândită licit nu poate fi confiscată. Caracterul licit al dobândirii se prezumă....”.

Or, SC „Imunotehnomed” SRL, se bucura de aceste drept prin prisma garanțiilor oferite de prevederile constituționale și de legislația civilă în vigoare și anume, art. 315, alin. (1) Codul civil care stabilește că dreptul de proprietate are trei componente inseparabile – posesiunea, folosința și dispoziția. De asemenea, norma în cauză prin alin. (2) stabilește că dreptul de proprietate este unul perpetuu.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

La data de 3 februarie 2016 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a încheiat cu SC „Imunotehnomed” SRL contractul de achiziție nr. 15/02875, privind achiziționarea substiniențelor proteice necesari tratamentului nutritiv al pacienților cu fenilcetonurie în scopul realizării Programului Special în sănătate „Combaterea maladiilor rare” pentru anul 2016.

La 22 februarie 2016 contractul nr. 15/02875 din 3 februarie 2016 a fost înregistrat la Agenția Achiziții Publice.

Potrivit pct. 1.1 al contractului nr. 15/02875 SC „Imunotehnomed” SRL și-a asumat obligația de a livra Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale bunurile specificate în Anexa nr. 1 al contractului:

- substituent proteic lipsit de Fenilolalină pentru copii > 1 an (conținut de protein 77,5 g/100g) (PAM-2);
- substituent proteic lipsit de Fenilolalină pentru copii < 1 an (conținut de proteină 13,1 g/100g) (PKU Anami x Infant);
- Făină aprotică (conținut de proteină < 1.0g/100g, fenilolalină 40mg/100g);
- Paste aprotice (conținut de proteină < 0.6g/100g, fenilolalină 30mg/100g).

Pct. 2.1. al contractului prevedea că livrarea bunurilor urma să fie efectuată de către SC „Imunotehnomed” SRL în condiții Incoterms DDP 2013 în termenele prevăzute de graficul de livrare (Anexa nr. 2 al contractului).

De asemenea, pct. 2.4. al aceluiași contract stabilea că data livrării bunurilor se consideră data perfectării facturii fiscale și recepționării lor de către cumpărător.

La 8 februarie 2017 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a înaintat către SC „Imunotehnomed” SRL o reclamație privind încasarea penalității pentru livrarea cu întârziere a bunurilor în mărime de 325 626,90 MDL.

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a susținut că bunurile conform specificației Anexei nr. 1 al contractului urmau să fie livrate până la 31 mai 2016 conform facturii nr. FB9334756 acestea au fost livrate cu întârziere, adică la data de 13 iunie 2016, conform facturii nr. FB9334764 acestea au fost livrate cu întârziere, adică la data de 20 iunie 2016.

Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a invocat faptul că potrivit pct. 9.9 al contractului stabilește: „pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor, Vânzătorul poartă răspundere materială în valoare de 1% din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 50% din suma Bunurilor nelivrate”.

În această ordine de idei, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale au invocat achitarea penalității calculate pentru livrarea cu întârziere a bunurilor în valoare de 325 626,90 MDL.

Prin răspunsul din 16 februarie 2017 SC „Imunotehnomed” SRL a refuzat să satisfacă pretențiile înaintate de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale privind achitarea penalităților calculate.

La 22 februarie 2017 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a înaintat către SC „Imunotehnomed” SRL o cerere de chemare în judecată privind încasarea penalității invocând încălcarea contractului de achiziție nr. 15/02875, privind achiziționarea substiniențelor proteice necesari tratamentului nutritiv al pacienților cu fenilcetonurie în scopul realizării Programului Special în sănătate „Combaterea maladiilor rare” pentru anul 2016.

În cererea de chemare în judecată din 22 februarie 2017 Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale a făcut trimitere la pct. 9.9 al contractului de achiziție nr. 15/02875 potrivit căruia: „Pentru livrarea cu întârziere a Bunurilor, Vânzătorul poartă răspundere materială în valoare de 1% din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 50% din suma bunurilor nelivrate”.

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Actul normativ aplicabil litigiului civil descris mai sus este Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate (Monitorul Oficial nr.144-147/632 din 18.09.2009). Acest act normativ a fost în vigoare din 18.09.2009 pînă la 11.10.2016, cînd a fost abrogat prin Hotărîrea Guvernului nr. 1128 din 10.10.2016. Cu toate acestea, anume Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 conține normele juridice de drept material în temeiul cărora litigiul descris mai sus urmează să fie soluționat, deoarece contractul de achiziție nr. 15/02875 din 03.02.2016 a fost încheiat sub imperiul acestei hotărîri a Guvernului. Anume din considerentul că Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate (Monitorul Oficial nr.144-147/632 din 18.09.2009) urmează să fie aplicate la soluționarea cauzei civile expuse mai sus, considerăm că ea urmează să fie supusă controlului de constituționalitate.

Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate aprobă în anexa nr. 3 un contract-model de achiziții publice de medicamente sau alte produse de uz medical. Acest model de contract, după cum rezultă din textul Hotărîrii Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 este obligatoriu pentru operatorii economici, Agenția Achiziții Publice și Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale.

Conform pct. 9.2. din contractul-model, ”Vînzătorul este obligat să preavizeze Cumpărătorul despre imposibilitatea livrării Bunurilor în termen de 5 zile calendaristice de la data survenirii circumstanțelor care împiedică livrarea. În caz de încălcare a termenului de informare stipulat în prezentul punct, Vînzătorul suportă o penalitate în valoare de 1% din suma totală a Contractului”.

Conform pct. 9.8. din contractul-model ”Pentru refuzul de a vinde Bunurile prevăzute în prezentul Contract, Vînzătorul suportă o penalitate în valoare de 50% din suma Bunurilor nelivrate”.

Conform pct. 9.9. din contractul-model ”Pentru livrarea cu întîrziere a Bunurilor, Vînzătorul poartă răspundere materială în valoare de 1% din suma Bunurilor nelivrate pentru fiecare zi de întîrziere, dar nu mai mult de 50% din suma Bunurilor nelivrate”.

Prin opoziție cu prevederile descrise mai sus, care sunt opozabile operatorilor economici, modelul de contract obligatoriu prevede clauze sancționatorii mult mai blînde pentru autoritatea contractantă. Astfel, conform pct. 9.10. din contractul-model ”Pentru achitarea cu întîrziere, Cumpărătorul poartă răspundere materială în

valoare de 0,1% din suma Bunurilor pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 5% din suma totală a Contractului”.

Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate și anume, în partea ce ține de aprobarea Contractului-model de achiziții publice de medicamente sau alte produse de uz medical (Anexa nr. 3 la Regulamentul privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate care conține contractul-model de achiziții publice de medicamente sau alte produse de uz medical) le considerăm neconstituționale.

Aprobarea prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009 a unui model de contract, care este impus în mod obligatoriu operatorilor economici și care în principal conține prevederi discriminatorii și sancțiuni disproporționate pentru părțile contractuale încalcă următoarele prevederi constituționale:

- art. 9 alin. (3) din Constituție prevede că ”Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factorii de bază ai economiei”.
- art. 126, alin. (1) Constituție potrivit căruia economia Republicii Moldova este o economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietate privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă.
- art. 126, alin. (2) Constituție potrivit căreia statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.
- Art. 46. Alin. (1), alin. (2), alin. (3) din Constituție care prevede că dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sînt garantate; nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire; averea dobândită licit nu poate fi confiscată; caracterul licit al dobândirii se prezumă.

Încălcarea prevederilor Constituției Republicii Moldova și în special, ingerința în dreptul de proprietate, garantat prin art. 46 al Constituției, încălcarea principiilor constituționale privind libertatea comerțului și a concurenței loiale s-au manifestat prin aplicarea unei politici normative defavorabile operatorilor economici, în particular - SC „Imunotehnomed” SRL prin impunerea normativă a unui contract-model cu clauze sancționatorii net defavorabile și discriminatorii pentru SC „Imunotehnomed” SRL și prin favorizarea la nivel normativ a Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. Aceasta în condițiile în care statul, potrivit art. 126, alin. (2) al Constituției Republicii Moldova, trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

În susținerea poziției invocate mai sus, aducem și exemple din jurisprudența relevantă a CEDO în cauze în care Curtea a constatat încălcarea dreptului la respectul proprietății.

Astfel, în ansamblul său, coerența Convenției cere ca noțiunea autonomă de „bunuri” din articolul 1 Protocolul 1 la Convenție să fie nu mai puțin o categorie

decât însăși conceptul de drepturi pecuniare în sensul articolului 6: raționamentul despre esența interesului măsurat prin natura și importanța sa pentru o persoană ar trebui să se aplice atât protecției sale formale (articolul 6 alineatul (1)) cât și substanței sale (articolul 1, Protocolul 1) (*Feldbrugge c. Olandei*, § 37-40, 1986; *Deumeland c. RFG*, § 71-71, 1986). Articolul 1 al Protocolului nr. 1 al CEDO prevede: „Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru o cauză de utilitate publică în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional”. Conform jurisprudenței CEDO, articolul 1 al Protocolului nr. 1 cuprinde trei reguli distincte: prima regulă, prevăzută în prima propoziție a primului paragraf, este de natură generală și enunță principiul respectării bunurilor; a doua regulă, conținută în a doua propoziție a primului paragraf, se referă la lipsirea de proprietate și o supune unor anumite condiții; a treia regulă, prevăzută în al doilea paragraf, recunoaște că Statele Contractante sunt în drept, *inter alia*, să reglementeze folosința bunurilor conform interesului general. Totuși, cele trei reguli nu sunt distincte, în sensul că nu au vreo legătură între ele. A doua și a treia regulă se referă la situațiile specifice de ingerință în dreptul la protecția proprietății și, prin urmare, ar trebui interpretate în lumina principiului general enunțat în prima regulă” (*Sporrongși Lönnroth c. Suediei*, § 61, 23 septembrie 1982; *James și alții c. Marii Britanii*, § 37, 21 februarie 1986; *Broniowski c. Poloniei*, § 134, 28 septembrie 2005; *SRL Dacia c. Moldovei*, § 54, 24 februarie 2009).

Inserarea dreptului la proprietate în CEDO de la bun început a declanșat discuții controversate în rândul statelor membre din cauza prezenței unor elemente economice în cadrul acestui drept fundamental. Drept rezultat, în art. 1 Protocolul nr. 1 este prezent paragraful 2 „...Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare reglementării folosirii bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor...”. Iată de ce există prezumpția unui drept al statului de apreciere privind implementarea diverselor politici care ar avea repercusiuni imense asupra dreptului de proprietate. Cu toate acestea, Curtea joacă un rol substanțial la capitolul evaluării caracterului legitim al unor asemenea acțiuni/ingerințe din partea statului: „deși Curtea nu poate substitui propria evaluare cu cea a autorităților naționale, ea este obligată să examineze măsura contestată în conformitate cu prevederile art. 1 al Protocolului nr. 1 și, astfel, să procedeze la o investigare a faptelor conform cărora au acționat autoritățile naționale” (*James c. Regatul Unit*, § 46, 21 februarie 1986). Caracteristic pentru CEDO este că aceasta nu oferă o definiție de „bun”. Din aceste considerente elementele/definiția acestei noțiuni urmează a fi identificată în jurisprudența CEDO. Primul lucru de care trebuie să se țină cont la examinarea Articolului 1 al Protocolului nr.1 este interpretarea extrem de vastă atribuită conceptului de

proprietate sau „bunuri”. El cuprinde o serie de bunuri economice. Astfel, următoarele bunuri sunt protejate de Articolul 1: bunuri mobile sau imobile, bunuri corporale sau incorporale, așa cum sunt acțiunile, brevetele, o decizie a arbitrajului, dreptul la o pensie de bătrânețe, dreptul proprietarului funciar la arendă, bunuri economice legate de administrarea businessul-lui, dreptul la exercitarea unei profesii, perspectiva legitimă a unei evoluții concrete a stării lucrurilor, o revendicare juridică etc. Curtea a reiterat faptul că conceptul de „bunuri” enunțat în Articolul 1 are un sens autonom, care în mod cert nu era limitat la dreptul de proprietate asupra bunurilor corporale: anumite alte drepturi și interese, care constituie active, pot fi, de asemenea, considerate „drepturi la proprietate” și astfel „bunuri” în sensul Articolului 1. (*Iatridis v. Grecia*, § 54, 25 martie 1999).

În contextul celor expuse, rezultă că dreptul specific protejat de art. 1 al Protocolului nr. 1 al CEDO este dreptul la „respectarea bunurilor; dreptul de a avea, de a folosi, de a dispune, să fâgăduiască, să împrumute, chiar să distrugă bunurile sale” (*Marckx c. Belgiei*, § 63, 13 iunie 1979).

În ce privește ingerința în exercitarea dreptului de proprietate CEDO a constatat că orice ingerință în dreptul de proprietate trebuie să corespundă cerinței de proporționalitate. După cum Curtea a declarat, în mod repetat, trebuie de asigurat un echilibru just între cerințele interesului general al comunității și cerințele protecției drepturilor fundamentale ale persoanei, găsirea unui astfel de echilibru just fiind inerentă întregii Convenții. De asemenea, Curtea a stabilit că echilibrul necesar nu va fi atins dacă persoana în cauză poartă o povară individuală și excesivă” (*Sporrongși Lönnroth c. Suediei*, §§ 69-7423 septembrie 1982; *Brumărescu c. României*, § 78, 28 octombrie 1999; *SRL Dacia c. Moldovei*, § 57, 24 februarie 2009). Astfel, orice ingerință în exercitarea dreptul la proprietate acestea trebuie să servească unui scop legitim de utilitate publică sau unui interes general (*James c. Regatul Unit*, § 46, 21 februarie 1986). Dreptul de a se bucura de valorificarea dreptului la proprietate garantat prin art. 1 Protocolul 1 al CEDO în principal se referă la interzicerea oricărei ingerințe din partea statului în acest sens. Ingerința poate avea loc prin diferite forme specifice menționate în norma menționată *supra* – privarea sau limitarea de control asupra dreptului.

În cauza *Sporrongși Lönnroth c. Suediei* (§ 60, 23 septembrie 1982) unde a fost înregistrată o întârziere de lungă între decizia inițială că proprietatea urma să fie expropriată și executarea acesteia, Curtea a constatat că a avut loc o ingerință în dreptul reclamanților în valorificarea proprietății lor, chiar dacă ingerința nu a avut loc prin lipsirea sau limitarea dreptului de proprietate. Din aceasta rezultă că, statul va fi responsabil în temeiul art. 1 Protocolul I al CEDO numai pentru ingerințele care afectează valoarea economică a proprietății. Fapt reiterat de către Curte în cazurile *Erknerși Hafauer c. Austriei* (§ 60, 23 aprilie 1987) și *Poiss c. Austriei* (§ 64, 23 aprilie 1987)

Momentul la care ținem să atragem atenția prin exemplele redate mai sus, se referă la faptul că prin impunerea unui contract-model care conține clauze net dezavantajoase pentru o parte contractantă (în speță SC „Imunotehnomed” SRL) și crearea unor situații avantajoase pentru cealaltă parte - Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, statul de la bun început a creat o situație ieșită din comun prin care se încalcă orice principii privind respectul proprietății care este un element indispensabil al unei economii libere de piață, așa cum aceasta este garantată în art. 126 din Constituție. Astfel, impunerea unei penalități de 1% din suma bunurilor nelivrate (pct. 9.9 al Contractului de achiziție nr. 15/02875) și o penalitate de numai 0,1% față de stat pentru achitarea cu întârziere (pct. 9.10 al Contractului de achiziție nr. 15/02875) a dus la înregistrarea unei poziții de inegalitate dintre SC „Imunotehnomed” SRL și Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale. Drept rezultat, are loc o încălcare a echilibrului just și SC „Imunotehnomed” SRL poartă o povară individuală și excesivă.

În cauza *SRL Dacia c. Moldovei* (§ 65-66, 24 februarie 2009) Curtea observat că „...hotelul a fost propus spre vânzare de către autoritățile de stat, care au stabilit regulile, au determinat prețul inițial și au desfășurat licitația. Întreprinderea reclamantă s-a aflat într-o poziție de inegalitate când a acceptat toate condițiile stabilite de către stat, condiții pe care ea le-a acceptat. Totuși, după patru ani de la privatizare, autoritățile au considerat vânzarea incorectă, iar prețul, subevaluat, și au inițiat procedurile de anulare a tranzacției. Din circumstanțele cauzei, se pare că autoritățile au avut o discreție nelimitată de a revizui și anula tranzacțiile pe care ele le-au inițiat și încheiat cu ani mai devreme. Prin urmare, autoritățile nu „au acționat la timpul potrivit, într-un mod corespunzător și cu maximă consecvență” (*Beyeler c. Italiei*, § 120, 5 ianuarie 2000). Acești factori trebuie, de asemenea, să aibă o pondere grea atunci când se examinează faptul dacă deciziile instanțelor judecătorești naționale au asigurat un echilibru just în cauza reclamantului. În aceste circumstanțe, având în vedere, în special, că iregularitățile în privatizarea hotelului au fost de natură formală și nesuținute și nu erau imputabile întreprinderii reclamante, și chiar prezumând faptul că lipsirea acesteia de proprietate putea fi dovedită ca fiind în interes public, Curtea constată că a fost încălcat echilibrul just și că întreprinderea reclamantă a purtat și continuă să poarte o povară individuală și excesivă. Prin urmare, a avut loc o violare a articolului 1 al Protocolului nr. 1 la Convenție”.

La rândul său, stabilirea unei asemenea politici și stabilirea unor asemenea clauze contractuale exteriorizate printr-un act normativ al Guvernului Republicii Moldova au dus în final la comiterea unei ingerințe în dreptul de proprietate garantat atât prin Constituția Republicii Moldova, legislația civilă în vigoare a Republicii Moldova cât și prin Art. 1 Protocolul 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Declararea neconstituțională a Anexei nr. 3 al Regulamentului privind achiziționarea de medicamente și alte produse de uz medical pentru necesitățile sistemului de sănătate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 568 din 10 septembrie 2009.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII
16.

VII - LISTA DOCUMENTELOR

17.

a) Copia contractului nr. 15/02875/26 din 3 februarie 2016 privind achiziționarea substinenților proteici necesari tratamentului nutritiv al pacienților cu fenilcetonurie în scopul realizării Programului Special în sănătate „Combaterea maladiilor rare” pentru anul 2016.

b) Copia garanției bancare de executare a contractului nr. 01/01-82/392 din 5 februarie 2016.

c) Copia facturii fiscale seria nr. FB9334756 din 13 iunie 2016.

d) Copia facturii fiscale seria nr. FB9334764 din 20 iunie 2016.

e) Copia reclamației nr. A07.PS-01.Rg02-546 din 8 februarie 2017.

f) Copia scrisorii nr. 214-ex din 16 februarie 2017.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Reprezentant Victor Căldoreț

Locul - Chișinău

Data 15.06.2017